

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/18/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8819200258
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8819200258.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: Intrum Slovakia, s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Mýtna 48, P. O. Box 205, 810 00 Bratislava, proti žalovanému: R. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXX/X, XXX XX T., o zaplatenie 219,27 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 3Csp/10/2019-55 zo dňa 01.07.2019 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výrokoch II. a III.
- II. Náhrada trov odvolacieho konania sa stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 130,08,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 130,08,- eur od 09.04.2016 až do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi sa p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 18 %, ktoré trovy je p o v i n n ý zaplatiť žalovaný a o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Súd žalobu žalobcu čo do zvyšku z a m i e t a.“

2. Citoval ustanovenia § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2, 3 a 5, § 54 ods. 1 a 2, § 566 ods. 2, § 657 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a) a b), § 9 ods. 2 a § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

3. V odôvodnení uviedol, že mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli dňa 02.01.2015 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej sa pôvodný žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému pôžičku vo výške 290,46 eura, ktorú sa žalovaný zaviazal splatiť v 24 mesačných splátkach po 15,76 eura, pri celkových nákladoch spotrebiteľa 87,78 eura. V prvom rade sa zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorého výška v danom prípade predstavovala 30,30% ročne. Z internetovej stránky NBS súd prvej inštancie preveril úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou 1-5 rokov v 01/2015 činil úrok 12,46% p.a. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako dvojnásobne prevyšuje mieru úrokov

poskytovaných v tomto období bankami. Dospel tak k záveru, že v danom prípade ide o neprimerane vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore s dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom. Vzhľadom na vyššie uvedené závery preto považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§41 Občianskeho zákonníka). Zistil, že pôvodný žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 290,46 eura, pričom žalovaný uhradil celkovo sumu 160,38 eura, preto pri súčasnom závere o absolútnej neplatnosti o výške úrokov z úveru zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi zostatok neuhradenej istiny, a to vo výške 130,08 eura.

4. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP). Z uplatnenej sumy 219,27 eura bolo žalobcovi priznaných 130,08 eura, teda žalobca mal v konaní úspech 59 % a neúspech 41 %, čo predstavuje úspech žalovaného. Žalobcovi po odpočítaní úspechu žalovaného vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere 18 %.

5. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov II. a III. podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil, že dojednaná odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru vo forme zmluvne dojednaného nároku je neprimeraná, v rozpore s dobrými mravmi, a preto neplatná. Dojednaný zmluvný úrok predstavoval jedinou odplatu za poskytnutý úver a je vyjadrený v RPMN v rovnakej výške 30,03 %. Výška dojednanej odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru v úverovej zmluve 30,30 % neprevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch podľa ust. § 53 ods. 6 OZ platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy a je v súlade so zákonom stanovenou maximálnou výškou odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa ust. § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 platného a účinného od 1.9.2014. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zaviazá žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 89,19 eura, úrok z omeškania vo výške 5 % p. a. zo sumy 54,29 eura od 09.04.2016 do zaplatenia, to všetko v lehote do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku uplatneného príslušenstva žalobu zamietne a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v plnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

8. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o rozpore výšky úrokovej sadzby s dobrými mravmi.

9. Odvolateľ poukazuje na „vtesnanie sa“ do administratívneho limitu. Je však potrebné rozlišovať medzi inštitútom úrokovej sadzby (úroky za úver) a inštitútom RPMN (ročná percentuálna miera nákladov). Administratívny strop zákonodarca stanovil nie na úroky, ale na RPMN, ktorá ročná percentuálna miera nákladov zahŕňa aj poplatky a obdobie splácania. Ide o celkové náklady na úver. Nariadenie vlády č. 238/2008 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru a ani žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerane vysoké úroky, ktoré sú síce zlozkou pre výpočet RPMN, no nie sú vyňaté z posudzovania dodržania imperatívu dobrých mravov zo strany súdu.

10. Odvolací súd zdôrazňuje tú skutočnosť, že úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra

súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností. Preto správne postupoval súd prvej inštancie, ak za v rozpore s dobrými mravmi považoval úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,46 % ročne pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou 1 až 5 rokov v 1/2015). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto je nutné považovať dohodu o výške úrokov za v rozpore s dobrými mravmi (porov. C - 618/10).

11. Odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom, že zmluvne „dojednaný“ úrok za poskytnutý úver vo výške 30,30 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi, pretože cca 2,5-násobne prevyšuje priemerné úrokové miery podobného úveru v čase uzavretia zmluvy o úvere. Odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MCdo/1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“ Ak dodávateľ predformuluje v spotrebiteľskej zmluve klauzuly, ktoré sú v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, tak sa dostáva do rozporu so zákonom a takéto klauzuly sú neplatné (§ 39 Občianskeho zákonníka). Výhradu k neprijateľným úrokom konštatovali súdy napr. vo veciach NS SR 5Cdo/26/2012, NS ČR 21Cdo/1484/2004.

12. Ako teda vyplýva z obsahu spisu, úroková miera dohodnutá medzi stranami v zmluve o pôžičke zo dňa 02.01.2015 podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru v čase uzavretia zmluvy, a preto je takéto dojednanie neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Poskytnutý úver je teda z uvedeného dôvodu bezúčinný.

13. Keďže žalobca nemá nárok na zmluvný úrok pre jeho neprimeranosť, pričom žalovanému poskytol pôžičku v sume 290,46 eura a žalovaný uhradil celkovo sumu 160,38 eura, bolo správne, keď súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na uhradenie zvyšnej časti 130,08 eura s príslušným úrokom z omeškania.

14. Odvolací súd preto postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok vo výrokoch II. a III. ako vecne správny potvrdil.

15. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaný bol úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).